

„Již neposkytujeme žádné nové finanční produkty klientům, u nichž většina příjmů pochází z činností souvisejících s uhlím,“ uvádí generální ředitel banky Jan Juchelka.

A jak ukázal nedávný průzkum poradenské společnosti KPMG, ekologii už při posuzování žádostí o úvěry zohledňují tři čtvrtiny českých bank. V západní Evropě to je již prakticky každá. A v dalších letech budou tyto alternativní nároky ovlivňovat dostupnost firemního financování i jeho cenu ještě výrazněji. O jeho výsledné síle se v Bruselu rozhodne v nadcházejících měsících.

„Záleží na konkrétním nastavení, které přijme Evropská unie za své. To musí vnímat i realitu možností potřebné dekarbonizace, pokud chceme transformaci skutečně podporovat a neničit si konkurenceschopnost nebo nést nepřiměřeně vysoké náklady. Proto například při vyjednávání takzvané taxonomie na úrovni EU podporujeme jádro jako bezemisní zdroj a plyn jako přechodné palivo,“ vysvětluje Bohuslav Čížek, ředitel sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu a dopravy ČR, co všechno bude mít na výsledný efekt vliv. Politika udržitelnosti zvedne sazby napříč Evropskou unií.

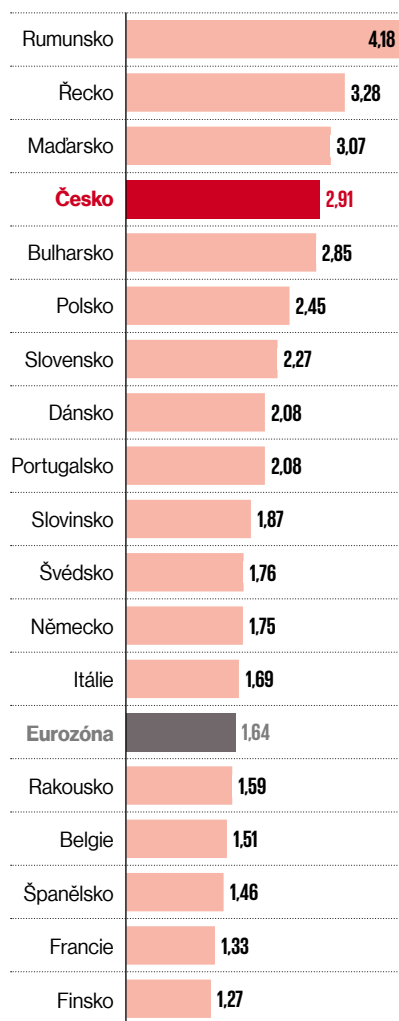
V Česku dráž než v Evropě

Potíž je ale v tom, že úroveň tuzemských úrokových sazeb byla už před tím, než je ČNB začala používat jako nástroj v boji s inflací, dlouhodobě vyšší než v eurozóně. Skokové zvyšování základních úrokových sazeb, k němuž v posledních měsících na rozdíl od Evropské centrální banky přikročila, rozdíl ještě prohloubí.

„Dá se očekávat, že se firmy orientované na export budou více snažit úvěrovat v eurech z důvodu nižších

Úroky u firemních úvěrů

(vybrané evropské země, údaj k září, v %)

Zdroj: TheGlobalEconomy.com

celkových úrokových sazeb než na úvěrech v korunách. Naopak firmy, které z důvodu orientace na českou ekonomiku či jiných důvodů nemohou využívat financování v eurech, mohou svou poptávku po úvěrech v budoucnu omezit,“ upozorňuje Plocek z UniCredit Bank.

V eurozóně banky podnikům stále půjčují za sazby hluboko pod dvěma procenty. Nejnižší sazby jsou dlouhodobě ve Finsku nebo ve Francii, kde

se podle údajů za září pohybovaly kolem 1,3 procenta.

Rozdíl v úrokových sazbách mezi Českem a zeměmi eurozóny, jejichž úvěrový trh „řídí“ Evropská centrální banka, kritizují zejména exportéři. Obávají se, že kvůli relativně dražším českým úvěrům začnou na mezinárodních trzích ztrácet konkurenceschopnost.

Podle předsedy Asociace exportérů Jiřího F. Grunda je špatně, že má Česká národní banka na zřeteli pouze inflaci. „Takto nás ČNB přibrzdí. Měli bychom se dostat na úroveň úrokových sazeb jako jinde v průmyslové Evropě,“ míní předseda asociace exportérů.

Evropská centrální banka svojí měnovou politikou dlouhodobě straní jižním zemím eurozóny, které se potýkají s vysokou nezaměstnaností a na rozdíl od Česka stále většinou čelí jen nízké inflaci. Světový růst cen energií a zdražování surovin včetně ropy se tam totiž tolik nepropisuje do rostoucích mzdových požadavků a neroztáčí inflační spirálu. Naopak nízké úrokové sazby těmto zemím vyhovují, povzbuzují totiž investiční aktivitu firem, a tedy i jejich ekonomiku.

Ačkoliv se inflace v eurozóně také zvyšuje – mezi červnem a říjnem vyskočila o více než dva procentní body –, stále je mnohem nižší než v Česku. V říjnu vystoupala podle údajů Eurostatu průměrná inflace v zemích eurozóny na 4,4 procenta, v Česku se už ale blíží šesti procentům. Naopak v eurozóně jsou stále ještě země, kde je inflace hluboko pod průměrem. Například v Portugalsku nebo na Maltě zůstala ještě v říjnu pod dvěma procenty. Evropská centrální banka tedy má méně důvodů zvyšovat úroky. ■